

Op 1 november 2019 is bij besluit van de minister van OCW de Begeleidingscommissie onderzoek toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in mbo, hbo en wo ingesteld (nr. MBO-1128937), onder voorzitterschap van mw. M. Sint en met als leden mw. J.F.T.M van Dijk, dhr. E. Dijkgraaf, mw. J. Noordijk, dhr. L. Soete en dhr. R.P. Zevenbergen.

Deze commissie is voor de eerste keer bijeengekomen op 21 november 2019 en heeft haar werkzaamheden afgerond op 15 februari 2021, toen de onderzoeksuitkomsten van de door OCW aan onderzoeksbureau PwC Strategy& gegunde opdracht aan de minister van OCW zijn aangeboden. Daarbij is naar het oordeel van de Begeleidingscommissie een eindrapport opgeleverd dat naar inhoud en methodiek voldoet aan eisen van onderzoekskwaliteit en onafhankelijkheid en dat voor de drie sectoren relevante bevindingen bevat met betrekking tot de gestelde vragen, te weten:

1. Hoe verhoudt het macrobudget zich tot de kosten die instellingen maken voor het mbo, hbo, en het wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek?
2. Wat is de gewenste kwaliteit van het mbo, het hbo en het wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek en in hoeverre is het macrobudget toereiken, gelet op de gewenste kwaliteit?
3. Om hoeverre wordt het macrobudget doelmatige besteed en hoe kan dit verbeteren?
4. Op welke manier kunnen de gehanteerde prijspeilen (bekostigingsniveaus) van opleidingen in de bekostiging zo worden ingesteld dat ze de werkelijke kosten van opleidingen beter benaderen?

De Begeleidingscommissie heeft zich van meet af aan gerealiseerd dat het hier om een omvangrijke en complexe onderzoeksopdracht ging die een intensief begeleidingstraject zou vragen teneinde de beoogde kwaliteit en onafhankelijkheid van het onderzoek te borgen. Daartoe heeft de commissie al in de beginfase - voordat het inkooptraject was afgerond - inbreng geleverd aan OCW op het punt van de te hanteren selectiecriteria. Onafhankelijkheid en kwaliteit van de opdrachtnemer, blijkend uit het voorgestelde plan van aanpak bij de te beantwoorden centrale vragen van het onderzoek en de daarbij te hanteren methoden, alsmede relevante expertise van de onderzoekers zijn daarbij leidende uitgangspunten geweest. Enkele leden van de begeleidingscommissie zijn aanwezig geweest bij het selectieproces dat ertoe heeft geleid dat de opdracht is gegund aan PwC Strategy&, het bureau dat het onderzoek heeft uitgevoerd.

De Begeleidingscommissie is in totaal 14 keer (steeds voltallig) bijeengewest en heeft tussentijds in verschillende samenstellingen intensief contact gehad met de onderzoekers aan de kant van PwC Strategy&. De commissie is van oordeel dat gedurende het gehele traject het onderzoeksbureau de doelstellingen van het onderzoek voldoende in het oog heeft gehouden en dat het onderzoek is verlopen in overeenstemming met de voorgenomen onderzoeksopzet.

Daar waar voldoende gedetailleerd bronnenmateriaal niet of in onvoldoende mate voorhanden was, heeft het onderzoeksbureau in nauwe samenspraak met de commissie gebruik gemaakt van wel voorhanden bronnen waarop de te trekken conclusies ten aanzien van genoemde hoofdvragen van het onderzoek in voldoende mate konden worden onderbouwd. Tevens heeft de commissie zich ervan vergewist dat in het eindrapport hierop een zodanige toelichting is gegeven dat de ontvangers van het rapport de redeneerlijn van de onderzoekers dienaangaande kunnen volgen. Ten overvloede merkt de commissie daarbij op, dat de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het rapport uitsluitend berust bij PwC Strategy&.

De intensiteit waarmee PwC Strategy& niet alleen met de Begeleidingscommissie contact heeft gehouden, maar ook met de (koepels en vertegenwoordigers van) de verschillende sectoren lopende het onderzoek heeft ertoe geleid dat in goed overleg met OCW als opdrachtgever de doorlooptijd van het onderzoek met anderhalve maand is verlengd. Deze intensieve contacten waren naar het oordeel van de commissie noodzakelijk om de beoogde kwaliteit te realiseren.

De begeleidingscommissie heeft tussentijds OCW als opdrachtgever geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek en heeft kennis kunnen nemen van adviezen en informatie die haar uit vele kanalen, waaronder de klankbordgroep, heeft bereikt.

De leden van de Begeleidingscommissie danken de minister van OCW voor het vertrouwen in het werk van de commissie tijdens dit gehele traject.

Namens de Begeleidingscommissie onderzoek toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in mbo, hbo en wo.

mw. Marjanne Sint
voorzitter